

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دوخت (۱)

رشته: طراحی و دوخت

زمینه: خدمات

گروه تحصیلی: هنر

شاخه: آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس: ۳۴۶۲

پاسبان، شریفه ۶۴۶/۲

الف ۱۷۹ پ دوخت (۱)/ مؤلفان: شریفه پاسبان و دیگران. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران،

۱۳۹۱ ۱۳۹۱

۲۰۰ ص. مصور- (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۳۴۶۲)

متون درسی رشته طراحی و دوخت گروه تحصیلی هنر، زمینه خدمات.

برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته

طراحی و دوخت دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش

و پرورش.

۱. خیاطی. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و

حرفه‌ای و کاردانش. ب. عنوان. ج. فروست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز:
پیشنهادها و نظرهای خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی:
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir
www.tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)
وب گاه (وب سایت)

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش
نام کتاب: دوخت (۱) - ۳۵۹/۸۴

مؤلفان: شریفه پاسبان، طاهره ذاکر رضوی، فاطمه صدر اصفهانی و رویا کریمی
اعضای کمیسیون تخصصی: حمیده گرایلی، محترم نی زاری، کوکب نخعی، عباس میرشجاعیان حسینی، زهرا ستاری،
اکرم رستگاری مقدم ناجی، زهرا امانی تهرانی، آمنه شیخ، زهرا فیروز یار و فاطمه صنعتی
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی
تهران - خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹، وب سایت: www.chap.roshd.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سیداحمد حسینی

طراح گرافیکی تصاویر: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

رسامی الگو: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

صفحه‌آرا: فاطمه رئوف پی، فریبا رهدار

طراح جلد: مریم کیوان

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

(تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ "داروبخش") تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶

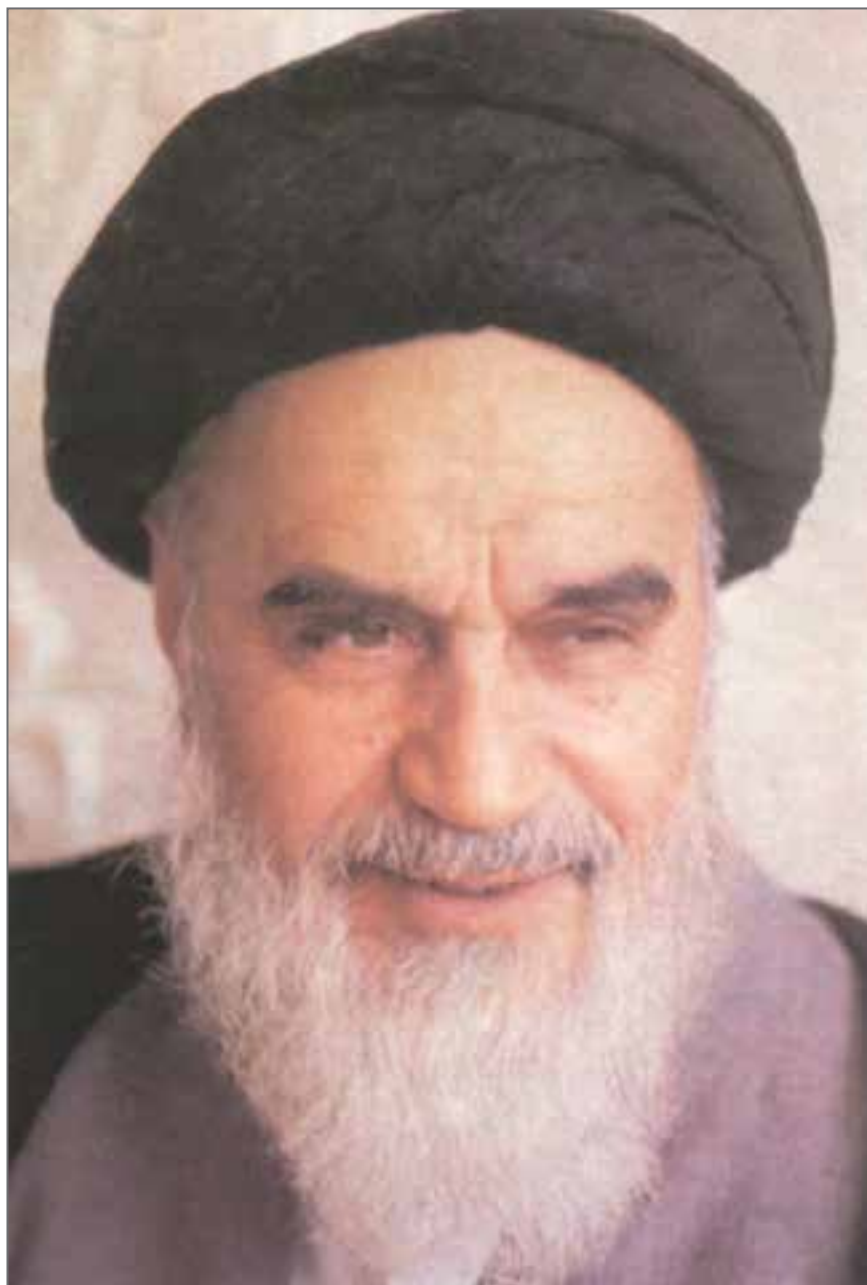
صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران

نوبت و سال چاپ: دوم - ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.





شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سره شریف»

فهرست مطالب

۸	مقدمه
۹	سخنی با هنر آموز
۱۰	هدف کلی کتاب

(فصل اول)



۱۲	ویژگی های کارگاه خیاطی شخصی
۱۳	وسایل برش و دوخت
۱۴	سوزن
۱۶	نخ
۱۸	قیچی
۲۰	ملزومات خیاطی
۲۲	وسایل علامت گذاری
۲۳	لایه چسب
۲۴	بست ها در لباس
۲۵	انواع نوار
۲۷	اتو
۳۰	ماشین های دوخت
۳۴	پرسش های پایان فصل اول



(فصل دوم)



۳۷	اجزای چرخ (همه کاره)
۳۹	درجه های تنظیم چرخ همه کاره
۳۹	تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت
۴۰	پایه های مختلف چرخ همه کاره
۴۱	بستن سوزن چرخ
۴۱	نخ کردن ماسوره
۴۲	قرار دادن ماسوره در ماکو
۴۳	مراحل نخ کردن چرخ همه کاره



۴۴	اجزای چرخ (راسته دوز)
۴۶	پایه های چرخ راسته دوز (صنعتی)
۴۷	بستن سوزن
۴۷	نخ کردن ماسوره
۴۷	تمیز کردن کمپلت
۴۸	مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز
۴۹	هنگام استفاده از چرخ به این نکات توجه کنید
۵۰	رفع عیب در چرخ
۵۲	پرسش های پایان فصل دوم

(فصل سوم)



۵۶	پارچه
۵۸	خصوصیات پارچه
۵۹	انواع پارچه
۶۰	انواع دوخت
۶۲	درز
۶۵	تهیه نوار اریب
۶۶	پاک دوزی
۶۸	دوخت مغزی
۶۹	تهیه بندینگ
۷۰	انواع لبه دوزی
۷۵	کش
۷۷	دکمه و قزن
۷۹	جا دکمه
۸۰	نکات دوخت
۸۲	پرسش های پایان فصل سوم

(فصل چهارم)



۸۴	دوخت زیپ
۸۴	زیپ یک طرفه
۸۶	زیپ دو طرفه
۸۷	زیپ مخفی
۸۸	زیپ شلوار
۹۱	دوخت پنس، کمر، سجاف
۹۱	پنس
۹۳	کمر
۹۶	سجاف
۹۸	اتوکشی
۹۸	هنگام اتوکشی به این نکات توجه کنید.
۹۹	اتوی درز
۱۰۰	اتوی پارچه مخمل
۱۰۰	فرم دادن به پارچه با اتو
۱۰۱	برش پارچه
۱۰۱	طول و عرض پارچه
۱۰۱	اریب پارچه
۱۰۱	صاف کردن سرکج پارچه
۱۰۲	روش تعیین مقدار پارچه
۱۰۳	روش قرارگیری الگو روی پارچه
۱۰۴	برش پارچه‌های طرح‌دار
۱۰۸	روش‌های انتقال الگو
۱۱۰	آسترکشی
۱۱۲	پرسش‌های پایان فصل چهارم

(فصل پنجم)

۱۱۵	پاترون اساس دامن
۱۱۹	دامن فون

۱۲۳	دامن ترک
۱۲۶	پرسش های پایان فصل پنجم

(فصل ششم)



۱۳۰	دامن با چاک پیلی در پشت
۱۳۶	دامن با پیلی روی زانو
۱۳۹	دامن ترک پیلی دار
۱۴۳	دامن کلوش با پیلی ناودانی
۱۴۶	دامن غیرقرینه با پیلی معکوس
۱۴۹	دامن لنگی
۱۵۲	دامن جیب دار
۱۵۶	پرسش های پایان فصل ششم

(فصل هفتم)



۱۵۹	دامن شلواری
۱۶۱	شلوار
۱۶۶	پرسش های پایان فصل هفتم

(فصل هشتم)



۱۷۰	پاترون بالا تنه
۱۷۳	دوخت یقه گرد
۱۷۸	دوخت یقه هفت
۱۸۱	دوخت یقه چهار گوش
۱۸۴	پرسش های پایان فصل هشتم

(فصل نهم)



۱۸۶	بالا تنه جلو باز با برش عمودی از حلقه آستین
۱۹۱	بلوز شمیزيه
۱۹۹	پرسش های پایان فصل نهم
۲۰۰	فهرست منابع و مآخذ

فرهنگ عبارت است از عادات، آداب و رسوم و شیوه زندگی هر قوم و ملت و بدیهی است لباس جزء لاینفک این فرهنگ است تا جایی که لباس تبدیل شده به یکی از عناصری که فرهنگ و هویت ملی هر انسان را در چهارچوب پوشش به تصویر می کشاند. لباس همچون پرچمی است که معرف اخلاقیات، اعتقادات هر فرد است و می توان آن را پدیده ای فرهنگی دانست که همواره نقش جدی در هویت اعضای یک جامعه دارد.

شاید اولین عامل برای پیدایش لباس نیاز به پوشش بدن در مقابل دیگران و همچنین حفاظت آن در مقابل عناصری چون باد و طوفان، سرما و گرما بوده اما قطعاً نوع و شکل آن تصادفی نبوده و عواملی چون اقلیم، تفکرات معنوی و طبیعت اطراف آن ها در آن اثر گذاشته و شکل خاصی را به خود گرفته است.

بی تردید عواملی چون تحولات اقتصادی و سیاسی، علمی و فرهنگی، تأثیر مستقیم در نوع پوشش هر قوم و ملت گذاشته تا به صورت فعلی در آمده. در گذشته هر کشوری که در جنگ مغلوب می شد، ملزم بود تا پوشش کشور غالب را برای مردمش بپذیرد. اما امروزه وقتی فرهنگ کشوری وارد کشور دیگر می شود مردم آن سرزمین بدون آنکه آگاهی داشته باشند لباس آنان را می پوشند و مانند آنها فکر می کنند.

امروزه تلاش عظیمی در عرصه پوشاک در تمامی کشورها صورت می گیرد و لباس به یک کالای پرسود تجاری تبدیل می شود، که مانند سربازی با خود اندیشه کشور مبدأ را به همراه دارد و اگر ما در این راستا تلاش نکنیم دیر یا زود تحت تأثیر کشور غالب خواهیم بود.

بدیهی است فراگیری هنر خیاطی و برطرف کردن نواقص آن می تواند شروعی مناسب برای تولید باشد و لباسی عرضه گردد که هم خوانی زیادی با فرهنگ و نگرش و مذهب ایرانی ما داشته باشد و هر چه زیباتر این هنر را نمایش بگذارد.

در این کتاب با ابزار و لوازم برش و چگونگی ترسیم الگو آشنا می شوید. ابتدا اصول اولیه الگوها، سپس مدل های گوناگون تهیه و آموزش داده شده است.

لازم به ذکر است که تألیف این کتاب بر اساس روش متریک و تجربیات و اندوخته های علمی مؤلفین می باشد که سعی شده از علوم روز بهره برد تا با کیفیت هر چه بهتر ارائه شود.

در پایان از تمام همکاران محترم و دوستان عزیز می که ما را در این راه یاری کرده اند و همراه و پشتیبان ما بوده اند تشکر و قدردانی می کنیم.



سخنی با هنرآموز:

- با آرزوی موفقیت و تشکر از زحمات شما، برای بهتر انجام دادن و تحقق اهداف درسی به موارد زیر توجه کنید.
- بعد از آموزش اندازه گیری هنرجویان دو به دو اندازه گیری را انجام دهند.
- اندازه گیری هنرجویان هر سه ماه کنترل شود.
- آموزش روش های دوخت طی مراحل دوخت اصلی انجام شده و از نمونه های کوچک خودداری شود. (به جز روش هایی که در کتاب به کار گرفته نشده است).
- دوخت ها به تعداد گفته شده در کتاب انجام شود (بعضی از مدل ها فقط قسمت جلوی لباس لازم است و نیازی به دوخت کامل نیست).
- هنرآموزان عزیز، با زمان بندی صحیح می توانید علاوه بر الگوهای کتاب، از مدل های دیگر در دامن و بالاتنه استفاده کنید.
- عیوب احتمالی اندام در مرحله دوخت پاترون دامن، شلوار و بالاتنه برطرف گردد و با الگوی اصلاح شده دوخت اصلی انجام شود.
- در صورتی که روش های دوخت (علامت گذاری، پاک دوزی، دوخت زیپ و لبه دوزی پایین لباس) با جنس پارچه هنرجو مطابقت ندارد می توانید روش ها را جابجا کنید.
- نمره دوخت براساس مراحل برش و دوخت به هنرجویان داده شود و از نمره دادن به صورت کلی پرهیز شود. به طور مثال در دامن ساده:
 - ۱ - نحوه قرار گیری الگو روی پارچه
 - ۲ - علامت گذاری صحیح
 - ۳ - دوخت پنس ها و درزها
 - ۴ - پاک دوزی
 - ۵ - اتوکشی
 - ۶ - دوخت زیپ
 - ۷ - دوخت کمر
 - ۸ - دوخت لبه لباس
 - ۹ - تمیزی دوخت
- کتاب دوخت آزمون تئوری ندارد و سؤالات پایان فصل فقط برای تمرین و دقت بیشتر هنرجویان می باشد.



هدف کلی کتاب

دوخت انواع الگوی اساس دامن، شلوار، بالاتنه و آستین














فصل اول

هدف کلی: کارگاه خیاطی و کاربرد وسایل دوخت

هدف‌های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

- ۱ ویژگی‌های کارگاه خیاطی را بیان کند. 
- ۲ انواع وسایل دوخت را نام ببرد. 
- ۳ کاربرد سوزن (ته‌گرد، دوقلو و استریچ و ...) را توضیح دهد. 
- ۴ کاربرد انواع قیچی (ساده، زیگزاگ، قیچی با تیغه گرد و ...) را شرح دهد. 
- ۵ کاربرد انواع ملزومات دوخت (وزنه، گیره، خط‌کش موازنه، پا صاف‌کن، وسایل علامت‌گذاری) را شرح دهد. 
- ۶ کاربرد انواع لایی را توضیح دهد. 
- ۷ کاربرد انواع زیپ، قزن، و دکمه را بیان کند. 
- ۸ کاربرد انواع نوارهای (قیطان، روبان، اریب...) را توضیح دهد. 
- ۹ کاربرد انواع اتوی (ساده، بخار، پرس...) را توضیح دهد. 
- ۱۰ کاربرد انواع ملزومات اتو (میز اتو، ژانت، بالشتک...) را توضیح دهد. 
- ۱۱ کاربرد انواع ماشین‌های دوخت (راسته دوز، سر دوز، همه کاره خانگی...) را شرح دهد. 



ویژگی‌های کارگاه خیاطی شخصی

کار خواهد شد. لازم است در کارگاه دوخت وسایل مورد نیاز در جای مناسب قرار گیرد، که به سهولت قابل دسترسی باشد و با استفاده از کمد دیواری از شلوغ شدن فضای کارگاه می‌توان کم کرد. همچنین با کف‌پوش کردن کف کارگاه و تعبیه دستشویی نظافت به راحتی انجام می‌گیرد. امکانات جانبی دیگر مثل کامپیوتر، تصاویر مدل لباس سرعت و لذت کار را بیشتر خواهد کرد. (تصویر ۱-۱)

کارگاه خیاطی شرایط ویژه‌ای لازم دارد، از جمله فضایی با ابعاد کافی، نور مناسب، تهویه درست و سیستم برق‌رسانی صحیح و ایمن است. همچنین کیفیت خوب و استاندارد وسایل و تجهیزات در کارگاه از قبیل میز برش با سطحی صاف و رنگ روشن در ارتفاع و ابعاد مناسب، صندلی راحت با پشتی استاندارد، میز اتو، چرخ خیاطی و میز چرخ و اتاق پرو، آینه، مانکن، کاور، جالباسی باعث کیفیت



● تصویر ۱-۱ ●



سوزن



■ سوزن‌ها به دو دسته ماشینی (چرخ) و دستی تقسیم می‌شود. در هر دو دسته سوزن سایزهای مختلفی دارد که نسبت به ضخامت و نوع پارچه اندازه آن انتخاب می‌شود.



● تصویر ۱-۳ ●

۱- سوزن دست‌دوزی و سوزن نخ‌کن

■ سوزن در انواع ظریف و ضخیم با طول‌های متفاوت وجود دارد، بهتر است متناسب با نوع پارچه در هنگام دوخت با دست، انتخاب شود.
سوزن نخ‌کن: وسیله‌ای است که از آن برای نخ کردن سوزن استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۳)



● تصویر ۱-۴ ●

۲- سوزن ته‌گرد و انگشانه

■ سوزن ته‌گرد در اندازه‌های مختلف موجود است و نوع بلند و تیز آن مناسب‌تر برای خیاطی می‌باشد، و برای موارد متفاوتی از جمله اتصال موقت قطعات لباس و درزها به کار می‌رود.
انگشانه برای محافظت انگشت در هنگام استفاده از سوزن به کار می‌رود. (تصویر ۱-۴)



● تصویر ۱-۵ ●

۳- سوزن چرخ خیاطی

■ این نوع سوزن در شماره‌های مختلف از قبیل شماره ۱۰ الی ۱۸ موجود است. شماره‌ها نشان‌دهنده ضخامت سوزن است. هرچه شماره بالاتر باشد سوزن ضخیم‌تر می‌شود. که در هنگام دوخت به وسیله چرخ خیاطی، متناسب با نوع پارچه انتخاب می‌شود.





● تصویر ۱-۶ ●

۴- سوزن چرخ صنعتی (راسته دوز و سردوز «اورلوك»)
 ■ انتهای سوزن‌های صنعتی گرد است. سوزن چرخ راسته دوز طول بلندتری نسبت به سوزن سردوز دارد، و در شماره‌های متفاوتی موجود است. (تصویر ۱-۶)



● تصویر ۱-۷ ●

۵- سوزن دوقلو

■ برای دوخت‌های تزئینی به کار می‌رود. لازم است از دو نخ به طور همزمان استفاده شود. (تصویر ۱-۷)



● تصویر ۱-۸ ●

۶- سوزن استرج «ژرسه دوزی»

■ این سوزن ظریف است و معمولاً قسمت انتهای آن به رنگ تیره می‌باشد که به سوزن سوخته معروف است و برای دوخت پارچه‌های کشی مناسب است. (تصویر ۱-۸)

● لازم به ذکر است تنوع سوزن‌ها بسیار زیاد است و ما در این قسمت به بخشی از آن‌ها که مورد استفاده بیشتری دارند اشاره کردیم. انواع سوزن‌های دیگر مانند سوزن شارپ - منجوق دوزی - ژور دوزی و سه گوش هستند که هر کدام مخصوص دوخت و پارچه خاصی می‌باشند.



نخ

■ نخ از نظر جنس، رنگ، ضخامت و کاربرد، تنوع زیادی دارد و به شکل های قرقره، سیگارت، دوک و ... موجود است. نوع نخ متناسب با جنس پارچه و کاربرد آن انتخاب می شود.



● تصویر ۹-۱ ●

۱- نخ کوک

■ نخ کوک کم تاب است و برای اتصال موقت درزها توسط دوخت با دست به کار می رود. نوع مرسریزه آن مرغوب تر است. (تصویر ۹-۱)



● تصویر ۱۰-۱ ●

۲- نخ پلی استر تاییده

■ این نوع نخ مناسب چرخ خیاطی است و در سایزهای مختلف موجود است و برای دوخت پارچه های گوناگون به کار می رود. (تصویر ۱۰-۱)



● تصویر ۱۱-۱ ●

۳- نخ ابریشمی

■ این نوع نخ دارای تاب کم و ظاهری براق است و در دوخت های تزئینی در پارچه های لطیف و حریر به کار می رود. (تصویر ۱۱-۱)

۴- نخ ترویرا

- این نخ دارای تاب کم و نازک است و همچنین کمی حالت ارتجاعی دارد.
- از این نوع نخ در چرخ سردوز و پارچه‌های کشی می‌توان استفاده کرد. (تصویر ۱-۱۲)



● تصویر ۱-۱۲ ●

۵- نخ عمامه و دمسه

- از این نخ‌ها برای دوخت‌های تزئینی، یا شلال به وسیله دست یا چرخ خیاطی استفاده می‌شود.
- (تصویر ۱-۱۳)



● تصویر ۱-۱۳ ●

۶- کش ماسوره

- برای چین کش کردن پارچه‌هایی با ضخامت کم یا متوسط به کار می‌رود.
- (تصویر ۱-۱۴)



● تصویر ۱-۱۴ ●





۱- قیچی ساده

■ تیغه آن صاف است. نوع سبک آن برای برش پارچه‌های لطیف و از نوع سنگین آن برای پارچه‌های ضخیم استفاده می‌شود.

در هنگام استفاده طولانی از قیچی‌های سنگین، لبه آن را به میز تکیه دهید تا مانع خستگی دست شود.

(تصویر ۱-۱۵)



● تصویر ۱-۱۵ ●



توجه:

از قیچی پارچه فقط جهت برش پارچه استفاده کنید تا عمر طولانی‌تر داشته باشد.

۲- قیچی زیگزاگ

■ تیغه‌های آن به شکل دندانه‌دار «زیگزاگ» است. برای پاک‌دوزی درزها و برش پارچه‌هایی که به سرعت ریش می‌شوند بکار می‌رود. (تصویر ۱-۱۶)



● تصویر ۱-۱۶ ●

۳- قیچی با تیغه گرد (کاتر)

■ این قیچی همراه با تخته برش (مَت) به کار می‌رود. و برای برش خطوط منحنی و همچنین برش پارچه‌های لغزنده مناسب است و سرعت کار را افزایش می‌دهد.

در تکه‌دوزی برای برش قطعات پارچه نیز استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۱۷)



● تصویر ۱-۱۷ ●



۴- قیچی برقی

- از این وسیله برای برش چندین لایه پارچه با هم استفاده می‌شود و در تولیدی‌ها کاربرد بیشتری دارد. (تصویر ۱-۱۸)



● تصویر ۱-۱۸ ●

۵- نخ چین

- برای قیچی کردن سرخ‌های اضافی در زمان دوخت به کار می‌رود. (تصویر ۱-۱۹)



● تصویر ۱-۱۹ ●

۶- بشکاف

- این وسیله برای شکافتن درز یا باز کردن جادکمه استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۲۰)



● تصویر ۱-۲۰ ●



ملزومات خیاطی

۱- وزنه

■ برای ثابت نگه داشتن الگو روی پارچه هنگام برش علاوه بر سوزن ته گرد از وزنه هم می‌توان استفاده کرد. توجه داشته باشید در بعضی از پارچه‌ها مانند چرم، ساتن و ... نمی‌توان سوزن ته گرد به کار برد باید از وزنه استفاده شود. (تصویر ۱-۲۱)



● تصویر ۱-۲۱ ●

۲- گیره

■ برای ثابت نگه داشتن پارچه روی میز استفاده می‌شود. خصوصاً پارچه‌هایی که لغزنده هستند و در هنگام برش ممکن است جابه‌جا شوند. (تصویر ۱-۲۲)



● تصویر ۱-۲۲ ●

۳- چسب کاغذی

■ در هنگام برش پارچه‌های لطیف، چرمی و غیره به کار می‌رود. از آن به جای سوزن ته گرد و همچنین برای مشخص شدن پشت و روی بعضی از پارچه‌ها و یا شماره‌گذاری قطعات شبیه به هم نیز استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۲۳)



● تصویر ۱-۲۳ ●



۴- خط کش موازنه

- برای ترسیم خطوط موازی در پارچه و الگو، برای مشخص کردن مقدار اضافه درزها به کار می‌رود. (تصویر ۱-۲۴)



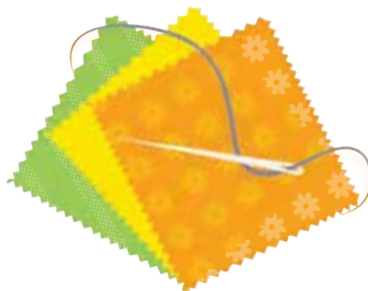
● تصویر ۱-۲۴ ●

۵- پا صاف کن

- برای یکنواخت کردن لبه لباس استفاده می‌شود. بدین صورت که فاصله لبه لباس تا زمین را روی پایه مشخص می‌کنیم و بوسیله پمپ کردن پودر گچ داخل آن، خط لبه دامن به صورت یکنواخت مشخص می‌شود. (تصویر ۱-۲۵)



● تصویر ۱-۲۵ ●



وسایل علامت گذاری



این ابزار جهت انتقال خطوط الگو و علامت گذاری روی پارچه به کار می‌رود.

۱- گچ یا مل خیاطی

در شکل و رنگ‌های مختلف و به صورت گچی یا روغنی و مدادی می‌باشد. (تصویر ۱-۲۶)



● تصویر ۱-۲۶ ●

۲- رولت

در شکل‌های مختلف موجود است و برای علامت گذاری روی کاغذ و پارچه و با کاربن به کار می‌رود.

نوع دیگر آن دارای مخزن پودری است که با حرکت دادن آن بر روی پارچه به وسیله پودر داخل آن علامت گذاری می‌شود. (تصویر ۱-۲۷)



● تصویر ۱-۲۷ ●

۳- کاربن

از این وسیله همراه با رولت استفاده می‌شود. (دقت کنید از رنگ‌هایی که به رنگ پارچه نزدیک‌تر است استفاده شود. برای پارچه‌های نازک از کاربن استفاده نکنید.) (تصویر ۱-۲۸)



● تصویر ۱-۲۸ ●



لایه چسب

■ از لایه برای ایجاد ضخامت در پارچه و همچنین برای حفظ فرم بعضی از قسمت‌ها، به پشت لباس چسبانده می‌شود.

لایه پارچه‌ای

■ این نوع لایه دارای ضخامت در رنگ‌های متفاوتی است همچنین جنس‌های گوناگونی از قبیل حریر، چلوار، فرانسوی دارد.



● تصویر ۲۹-۱ ●

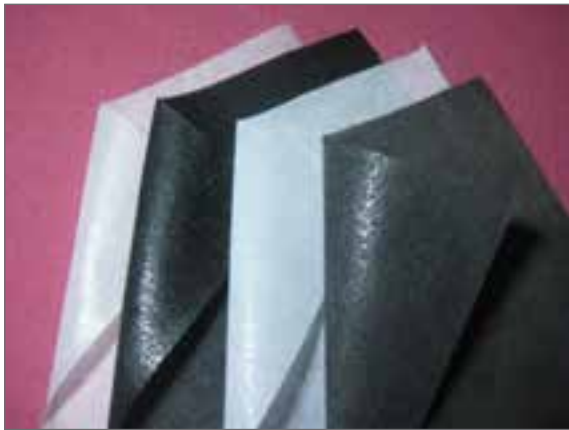
توجه:

بعضی از لایه‌های پارچه‌ای مانند چلوار را قبل از استفاده برای جلوگیری از آب رفت آن باید آب کشی نمود.

از این نوع لایه‌ها متناسب با ضخامت پارچه استفاده می‌شود. (تصویر ۲۹-۱)

لایه کاغذی

■ مانند لایه پارچه‌ای دارای ضخامت گوناگون است که نسبت به نوع پارچه باید انتخاب شود. (تصویر ۳۰-۱)



● تصویر ۳۰-۱ ●

زانفیکس

■ از زانفیکس برای اتصال (چسباندن) «تای» پارچه در لبه لباس، شلوار، آستین و همچنین اتصال دو قطعه پارچه به یکدیگر استفاده می‌شود که در شکل‌های مختلف (متری، نواری، پودری) موجود است. (تصویر ۳۱-۱)



● تصویر ۳۱-۱ ●





● تصویر ۱-۳۲ ●

بستها در لباس

دکمه

■ در انواع مختلف مانند پایه‌دار، بدون پایه، جفتی است که نسبت به مدل لباس، جنس پارچه، نوع کاربرد و زیبایی انتخاب می‌شود. دکمه دارای تنوع زیادی است. (تصویر ۱-۳۲)



● تصویر ۱-۳۳ ●

زیپ

■ در انواع مختلف معمولی، مخفی، تزئینی، دندانه درشت (فلزی یا استخوانی) مجزا (کاپشنی) با طول متفاوت موجود است. (تصویر ۱-۳۳)



● تصویر ۱-۳۴ ●

قزن

■ انواع مختلف دارد و برای اتصال قطعات لباس به کار می‌رود. (تصویر ۱-۳۴)



انواع نوار



■ این نوع نوارها نسبت به مدل لباس و سلیقه افراد برای زیبایی بیشتر استفاده می‌شود. از جمله در برش‌ها، درزها، یقه، لبه لباس، آستین، کمر به کار می‌رود.



۱- قیطان

■ نوعی نوار تزئینی است که دارای ضخامت‌های مختلف است برای تزئین روی لباس و یا میان درزها استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۳۵)

● تصویر ۱-۳۵ ●



۲- روبان

■ در پهنای متفاوت و معمولاً از جنس ساتن، حریر و... موجود است و در تزئین لباس و گاهی اوقات برای جلوگیری از کشیدگی بعضی از درزها بکار می‌رود. (تصویر ۱-۳۶)

● تصویر ۱-۳۶ ●



۳- نوار اریب

■ کاربردهای متفاوتی دارد مانند دوخت مغزی و پاک دوزی درز. نوارهایی است که از اریب پارچه برش خورده و دو لبه آن به سمت پشت نوار با اتو «تا» شده است. تقریباً پهنای تاخورده آن «۱ تا ۲ سانتی متر» می‌باشد. (تصویر ۱-۳۷)

● تصویر ۱-۳۷ ●





● تصویر ۱-۳۸ ●

۴- تور

■ شکل نواری آن در عرض‌های مختلف به صورت یک طرفه و یا دو طرفه موجود است که روی لباس و یا بین درزها دوخته می‌شود. (تصویر ۱-۳۸)



● تصویر ۱-۳۹ ●

۵- نوار تزئینی

■ انواع مختلفی از نظر پهنا و جنس و شکل ظاهری دارد و برای زیبایی بیشتر در لباس به کار می‌رود. (تصویر ۱-۳۹)



● تصویر ۱-۴۰ ●

۶- کش

■ برای دوخت کمر دامن و شلوار یا در لبه آستین و قسمت‌های مختلف لباس استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۴۰)

اتو

■ از اتو برای صاف کردن چروک پارچه و درزهای لباس و همچنین چسباندن لایه و زانفیکس استفاده می‌شود.



● تصویر ۱-۴۱ ●

۱- اتوی ساده معمولی

■ این نوع اتو درجه تنظیم حرارت مناسب برای پارچه‌های مختلف را دارد. (بهتر است در موقع اتو کردن از پارچه مخصوص بین اتو و پارچه اصلی استفاده شود.) (تصویر ۱-۴۱)



● تصویر ۱-۴۲ ●

۲- اتوی بخار

■ دارای درجه تنظیم حرارت برای پارچه‌های مختلف و همچنین مخزن آب برای تولید بخار می‌باشد. (تصویر ۱-۴۲)



● تصویر ۱-۴۳ ●

۳- اتوی مخزن دار

■ این اتو دارای مخزن آب جداگانه است و به وسیله یک لوله به اتو آب‌رسانی می‌شود که در دو اندازه در حال حاضر موجود است. اندازه کوچک آن (مصرف خانگی) و اندازه بزرگتر (مصرف کارگاهی و صنعتی) دارد. (تصویر ۱-۴۳)



● تصویر ۱-۴۴ ●

۴- اتوی بخارساز

■ این اتو تولید بخار می‌کند و در رفع چروک‌های سطح لباس بدون استفاده از میز اتو به کار می‌رود. (تصویر ۱-۴۴)



● تصویر ۱-۴۵ ●

۵- اتوی پرس

■ دارای سطح وسیع برای اتو کردن است. از این اتو برای پرس کردن درزها و همچنین چسباندن لایه استفاده می‌شود. این اتو در دو نوع ساده و بخار موجود است. (تصویر ۱-۴۵)



● تصویر ۱-۴۶ ●

۶- اتوی سرد (خشک)

■ از این اتو برای پرس کردن و ثابت ماندن اتوی درز لباس، بعد از اتوی گرم استفاده می‌شود. از اتوی معمولی سنگین‌تر است و نیازی به برق ندارد. اگر این اتو در دسترس نباشد از سنگ مرمر می‌توان به جای آن استفاده کرد. (تصویر ۱-۴۶)



● تصویر ۱-۴۷ ●

میز اتو

■ دارای سطح صاف و کمی نرم است. پایه‌های آن در اندازه‌های مختلف می‌باشد. بهتر است روی سطح میز اتو از پارچه نخی با رنگ روشن استفاده کنید و پس از چندین بار مصرف شسته شود. (تصویر ۱-۴۷)



● تصویر ۱-۴۸ ●

ژانت

■ وسیله‌ای است که برای اتو کردن درزهای استوانه‌ای مثل درز آستین و داخل شلوار به کار می‌رود. (تصویر ۱-۴۸)



● تصویر ۱-۴۹ ●

بالشتک

■ در اندازه و شکل‌های مختلف است که برای اتو کردن درزهای منحنی، پنس‌ها، حلقه آستین و ... استفاده می‌شود. (تصویر ۱-۴۹)



● تصویر ۱-۵۰ ●

تخته مخمل (VOLOLORT)

■ برای اتو کردن پارچه‌های پرزدار استفاده می‌شود که در سطح آن سوزن‌های کوتاه ریزی با فاصله کم تعبیه شده است. (تصویر ۱-۵۰)



● تصویر ۱-۵۱ ●

پارچه مخصوص اتوکشی

■ از این پارچه برای جلوگیری از برق افتادگی و سوختن لباس استفاده می‌شود و بهتر است سفید و نخی و نازک باشد.

آب افشان

■ در صورت در دسترس نبودن اتوی بخار می‌توان از آب افشان برای مرطوب کردن پارچه استفاده کرد. (تصویر ۱-۵۱)

ماشین‌های دوخت



■ در ابتدا خیاطی با دست انجام می‌شد. اما با ابداع چرخ خیاطی دوخت‌ها از حالت دستی به ماشینی تغییر یافت و کم‌کم شکل ساده‌ی چرخ با پیشرفت تکنولوژی کامل‌تر شد به نحوی که در حال حاضر انواع مختلف آن با کاربردهای گوناگون ساخته می‌شود و روز به روز در حال پیشرفت است بطوریکه دارای تنوع زیاد و کارآیی مختلف می‌باشد که در

اینجا تنها به بخشی از آن می‌پردازیم. چرخ‌ها به دو دسته خانگی و صنعتی تقسیم می‌شوند. چرخ‌های خانگی شامل چرخ‌های ساده، همه‌کاره و دیجیتالی است و چرخ‌های صنعتی دارای سرعت و توان بیشتر هستند از قبیل سر دوز (اورلوک)، راسته‌دوز، میان‌دوز، جادکمه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.



۱- چرخ‌های خانگی

■ چرخ ساده (سیاه) به وسیله دست و یا پدال کار می‌کند که در قدیم نوع پایی آن نیز بوده است. این نوع چرخ دوخت بخیه ساده را انجام می‌دهد. (تصویر ۱-۵۲)



● تصویر ۱-۵۲ ●

■ اما چرخ‌های همه کاره انواع مختلف با پایه‌های متفاوت و دوخت‌های گوناگون دارد که حرکت آن با پدال و در گونه‌ای از آن بدون پدال (با اهرم) صورت می‌گیرد. (تصویر ۱-۵۳)

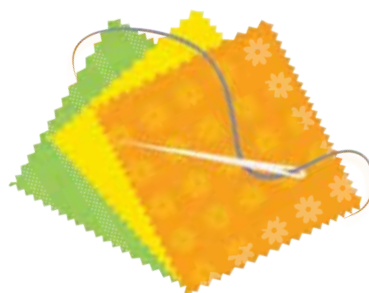


● تصویر ۱-۵۳ ●

■ همچنین نوع پیشرفته آن به صورت دیجیتالی با استفاده از نرم‌افزارهای مختلف می‌باشد و طبق برنامه، کاربرد متفاوتی دارد. (تصویر ۱-۵۴)



● تصویر ۱-۵۴ ●



۲- انواع چرخ صنعتی

■ چرخ‌های صنعتی دارای موتوری قوی هستند که باعث سرعت زیاد آنها می‌شود و هر کدام مخصوص دوخت خاصی است. مانند راسته‌دوز، سردوز، میان‌دوز، جادکه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.



راسته‌دوز

دوخت این چرخ، بخیه ساده است. اما با بستن پایه‌های خاص می‌توان دوخت‌های دیگری (زیپ، نوار دوزی) را انجام داد. (تصویر ۱-۵۵)

● تصویر ۱-۵۵ ●



سردوز (اورلوک)

■ از نخ‌های ترویرا استفاده می‌شود معمولاً سه یا پنج نخ به کار می‌رود که سه نخ آن پاک‌دوزی ساده را انجام می‌دهد و پنج نخ آن همراه با پاک‌دوزی یک دوخت زنجیره کنار آن دارد که برای دوخت پارچه‌های تریکو به کار می‌رود. این چرخ در سمت راست پایه یک تیغ برش دارد که اضافات و یا ریش‌های پارچه را می‌برد. (تصویر ۱-۵۶)

● تصویر ۱-۵۶ ●



میان‌دوز

■ از پنج نخ ترویرا استفاده می‌شود. برای دوخت‌های تزئینی و یا دوخت یقه لباس‌های کشی، مانند تریکو، لاکرا، ریون به کار می‌رود. شکل دوخت در پشت و رو با هم متفاوت است. (تصویر ۱-۵۷)

● تصویر ۱-۵۷ ●



دکمه دوز

■ مخصوص دوخت دکمه است. (تصویر ۱-۵۸)



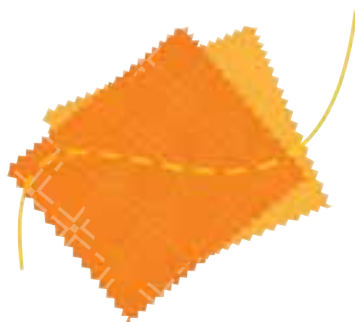
● تصویر ۱-۵۸ ●

جادکمه

■ دوخت جادکمه را انجام می‌دهد که باید اندازه جادکمه را نسبت به دکمه تنظیم کرد. (تصویر ۱-۵۹)



● تصویر ۱-۵۹ ●





پرسش‌های پایان فصل اول

۱- نام وسایل دوخت که در اشکال زیر می‌بینید را بنویسید.



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....

فصل دوم

هدف کلی: کاربرد چرخ (اجزاء - روش راه اندازی - رفع عیب)

هدف های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل باید بتواند:

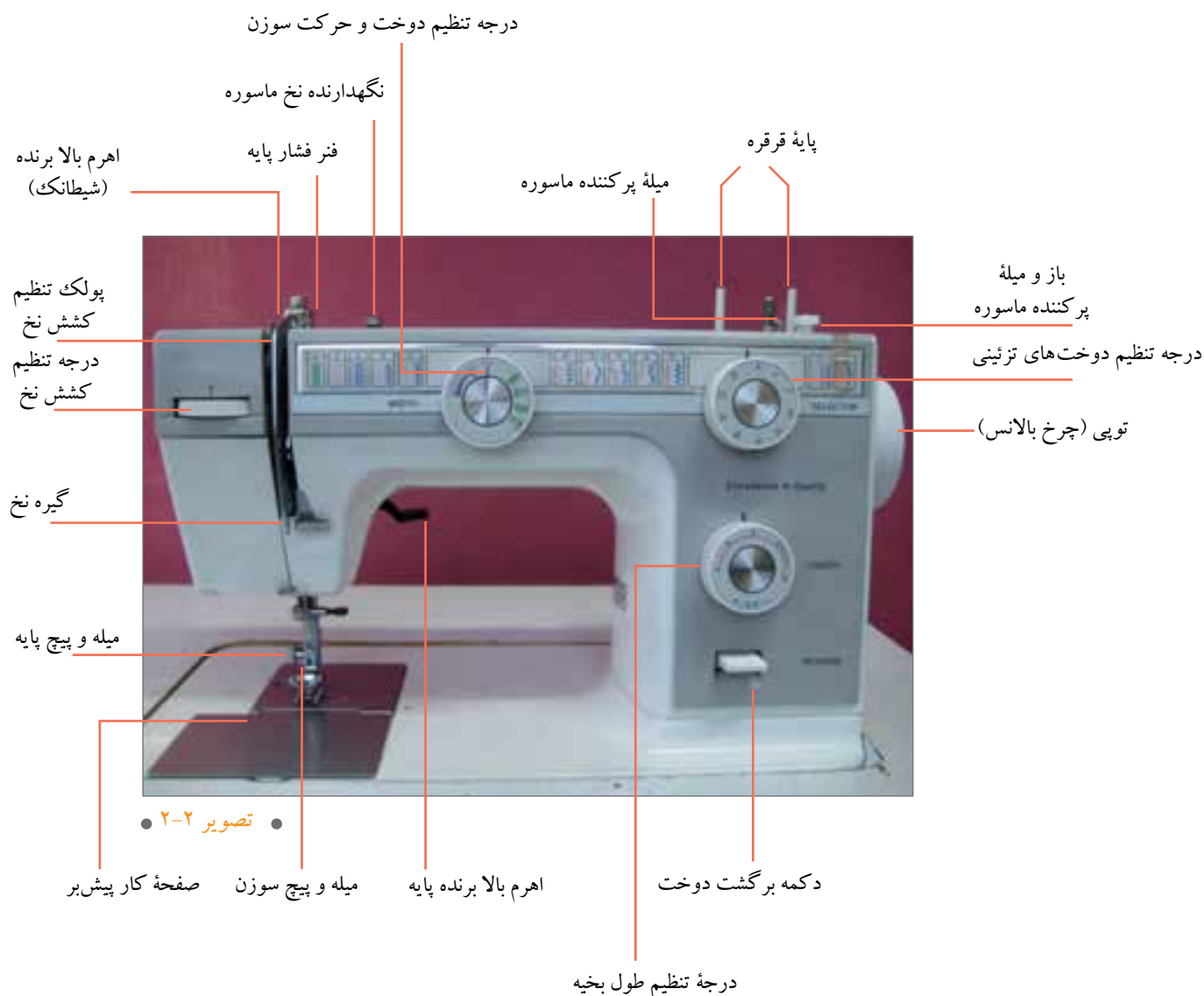
- ۱ اجزای چرخ همه کاره را بیان کند.
- ۲ درجه تنظیم بخیه و دوخت تزئینی را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۳ درجه تنظیم نوع دوخت و کشش نخ را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۴ تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۵ پایه های چرخ همه کاره را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۶ روش نصب سوزن چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۷ ماسوره چرخ همه کاره را به وسیله چرخ نخ کند.
- ۸ روش قرار دادن ماسوره را در ماکو انجام دهد.
- ۹ ماکو ماسوره را در کمپلت چرخ همه کاره قرار دهد.
- ۱۰ مراحل نخ کردن چرخ همه کاره را نام ببرد.
- ۱۱ اجزاء چرخ راسته دوز را نام ببرد.
- ۱۲ پایه های چرخ راسته دوز را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۱۳ روش بستن سوزن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۴ در چرخ راسته دوز ماسوره را به کمک چرخ نخ کند.
- ۱۵ کمپلت چرخ راسته دوز را تمیز کند.
- ۱۶ مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۷ قبل از شروع کار با چرخ نکات ایمنی و روش استفاده بهتر را در عمل رعایت کند.
- ۱۸ عیوب چرخ را رفع کند.



● تصویر ۱-۲ ●

اجزای چرخ (همه کاره)

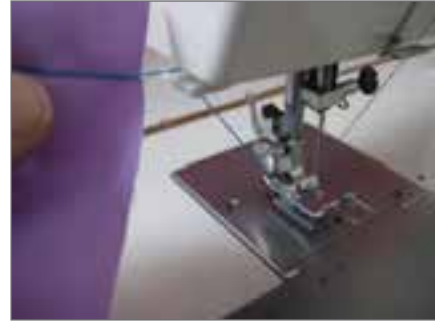
این نوع چرخ‌ها تنوع زیادی دارند و توضیح درباره همه آنها در توان این کتاب نیست. انتخاب این مدل چرخ به علت عمومیت آن در مراکز آموزشی می‌باشد. البته در تمام چرخ‌هایی از این نوع کاربرد و جایگاه دکمه‌ها و پایه‌ها با تغییرات اندکی شبیه هم است. (تصویر ۲-۲)



■ اجزای چرخ همه کاره



دکمه تنظیم کار پیش‌بر تصویر ۲-۷



نخ بُر تصویر ۲-۳



ماکو ماسوره تصویر ۲-۸



لامپ تصویر ۲-۴



قاب ماکو تصویر ۲-۹



توپی تصویر ۲-۵



کمپلت تصویر ۲-۱۰



پدال تصویر ۲-۶



● تصویر ۲-۱۱

درجه‌های تنظیم چرخ همه کاره

درجه تنظیم بخیه

■ شماره ۰ تا ۴ این درجه، دوخت چرخ را از ریز به درشت تنظیم می‌کند. (تصویر ۲-۱۱)



● تصویر ۲-۱۲

درجه تنظیم دوخت تزئینی

■ این درجه امکان دوخت‌های مختلف از جمله دوخت‌های تزئینی را به ما می‌دهد. (تصویر ۲-۱۲)



● تصویر ۲-۱۳

درجه تنظیم نوع دوخت

■ این درجه دوخت‌های گوناگون را از قبیل دوخت بخیه، زیگزاگ، جادکه و ... را انجام می‌دهد و پهنای زیگزاگ را نیز تنظیم می‌کند. (تصویر ۲-۱۳)



● تصویر ۲-۱۴

درجه تنظیم کشش نخ

■ این درجه به صورت مدرج از شماره ۰ تا ۹ را نشان می‌دهد. برای تنظیم کشش نخ سوزن، شماره درجه را نسبت به ضخامت نخ تعیین کنید. هرچه شماره‌ها کمتر شود کشش نخ کمتر می‌شود. (تصویر ۲-۱۴)



● تصویر ۲-۱۵

تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت

■ اگر در قاب ماکو و کمپلت پرز و نخ جمع شده باشد ابتدا قاب ماکو را باز کنید، سپس با برس پرزهای داخل شیار کمپلت را تمیز کنید و پس از تمیز کردن کمپلت آن را در جای خود قرار دهید. (تصویر ۲-۱۵)

پایه‌های مختلف چرخ همه کاره

■ پایه‌های مختلف چرخ برای سهولت دوخت‌های گوناگون به کار می‌رود و هر کدام کاربرد خاصی دارند که با توجه به نیاز می‌توان از آن استفاده کرد.



تصویر ۲-۲۲

جادکمه



تصویر ۲-۱۹

پیچ زُل



تصویر ۲-۱۶

ساده



تصویر ۲-۲۳

دکمه



تصویر ۲-۲۰

سردوز



تصویر ۲-۱۷

زیپ



تصویر ۲-۲۴

پس‌دوز



تصویر ۲-۲۱

دوخت تزئینی



تصویر ۲-۱۸

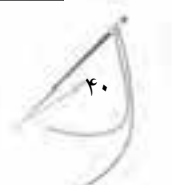
زیپ مخفی



تصویر ۲-۲۵

تعویض پایه

■ مطابق شکل اهرم (دکمه) را فشار داده تا پایه از دو شاخ (میل پایه) جدا شود. برای نصب مجدد میل پایه را پایین بیاورید تا دو شاخ روی پایه قرار گیرد. (تصویر ۲-۲۵)



بستن سوزن چرخ

دهید. نخ را از پشت گیره نگهدارنده عبور دهید. نخ را کمی دور ماسوره بپیچید. میله پرکننده را به سمت بازو (سمت راست) فشار دهید. (تصویر ۲-۲۷ و ۲-۲۸)

تویی را خلاف جهت عقربه ساعت بچرخانید تا مانع حرکت سوزن شود. سپس با فشردن پدال، ماسوره پر شود. ماسوره پس از پر شدن به صورت اتوماتیک توقف می کند. (تصویر ۲-۲۹)



تصویر ۲-۲۹

با چرخاندن تویی، میل سوزن را به بالاترین قسمت ببرید. پیچ میل سوزن را کمی باز کنید. درحالیکه قسمت صاف سوزن به سمت پشت چرخ است سوزن را در جای خود قرار دهید و پیچ را محکم کنید. (تصویر ۲-۲۶)

نخ کردن ماسوره

ماسوره را روی میله پرکننده ماسوره چرخ قرار

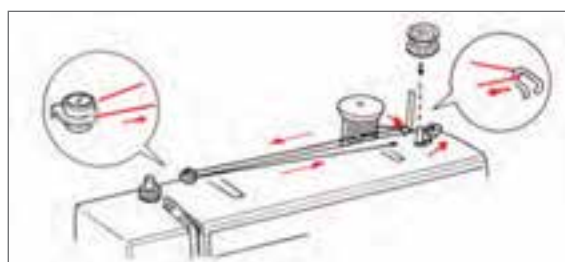


تصویر ۲-۲۶

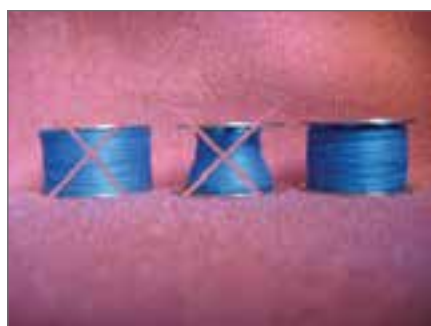


توجه:

پر کردن نخ ماسوره را توسط چرخ خیاطی انجام دهید تا نخ به صورت یکنواخت و با کشش یکسان روی ماسوره قرار گیرد. (تصویر ۲-۳۰)



تصویر ۲-۲۷



تصویر ۲-۳۰



تصویر ۲-۲۸



قرار دادن ماسوره در ماکو

- ماسوره را مطابق شکل داخل ماکو قرار دهید. دقت کنید که باز شدن نخ در جهت فلش باشد. (تصویر ۲-۳۱)
- نخ را از شکاف ماکو عبور دهید. (تصویر ۲-۳۲)
- نخ را از زیر فنر ماکو عبور دهید و از داخل شیار بیرون بکشید. (تصویر ۲-۳۳)
- برای تعیین کشش نخ در ماکو، کمی از نخ را بیرون

- از ماکو قرار داده و مطابق شکل با دست بگیرید. اگر ماکو سریع بیفتد کشش نخ کم است. (تصویر ۲-۳۴)
- برای تنظیم کشش نخ پیچ روی ماکو را کمی سفت کنید. (تصویر ۲-۳۵)
- ماکو را داخل کمپلت قرار دهید. دقت کنید در این حالت سوزن در خارج از کمپلت قرار گرفته باشد. (تصویر ۲-۳۶)



● تصویر ۲-۳۴ ●



● تصویر ۲-۳۱ ●



● تصویر ۲-۳۵ ●



● تصویر ۲-۳۲ ●



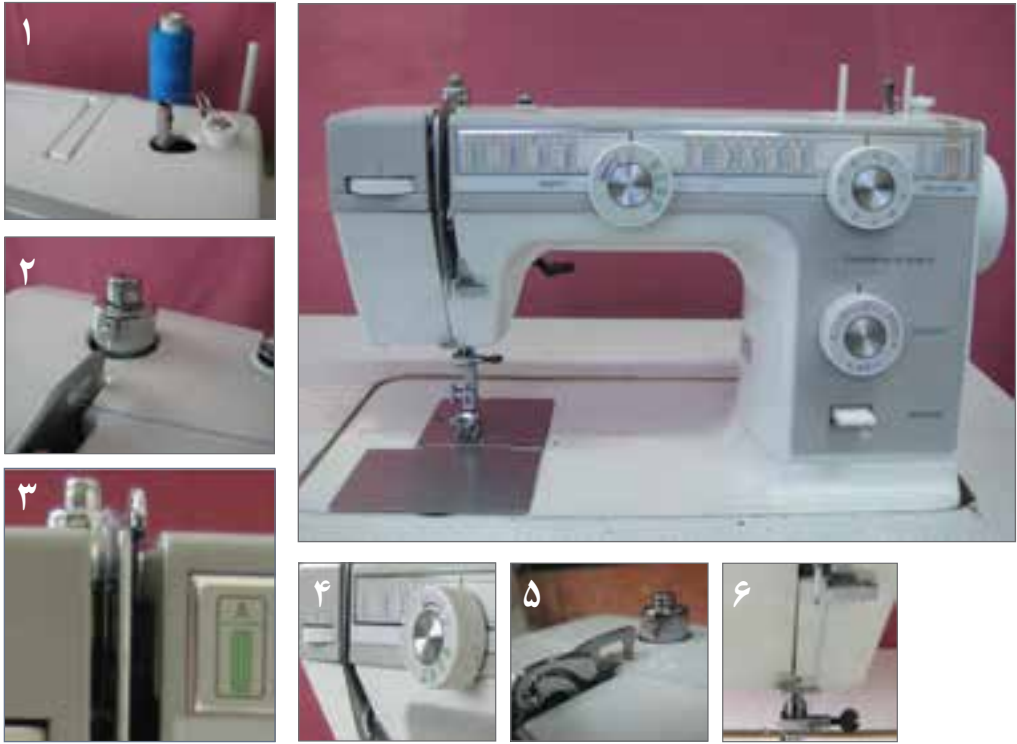
● تصویر ۲-۳۶ ●



● تصویر ۲-۳۳ ●



مراحل نخ کردن چرخ همه کاره



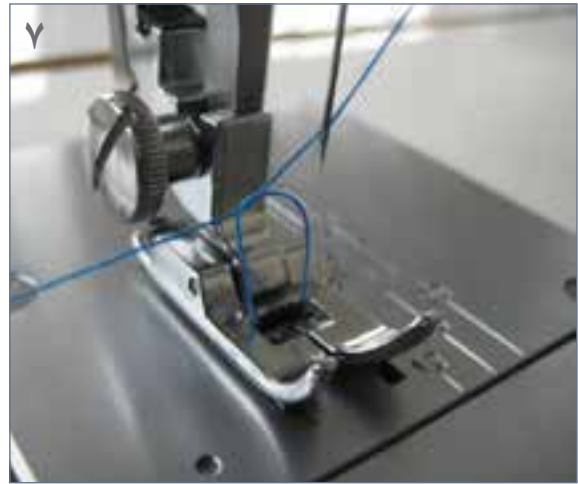
● تصویر ۲-۳۷ ●

- ۵- سپس داخل اهرم هدایت کننده (شیطانک) قرار دهید.
- ۶- نخ را از حلقه گیره نخ عبور دهید.
- ۷- سوزن را نخ کنید. (تصویر ۲-۳۷)



توجه :

برای بالا آوردن نخ ماسوره نخ را با دست چپ نگه دارید، تویی را به سمت خود بچرخانید تا سوزن یک بار بالا و پایین رود تا حلقه‌ای از نخ زیر بالا بیاید. در صورتی که این کار را انجام ندهید با شروع دوخت اضافه نخ ماسوره در ابتدای دوخت در زیر پارچه گره ایجاد می‌کند.



- ۱- نخ را در پایه قرقره قرار دهید. (در صورتی که از دوک استفاده می‌کنید از پایه مخصوص استفاده شود).
- ۲- از گیره نخ عبور دهید.
- ۳- از بین پولک‌های تنظیم کشش نخ بگذرانید.
- ۴- نخ را داخل شیار قرار داده به نحوی که از روی فتر بگذرد.



اجزای چرخ (راسته دوز)



۳- نمایشگر روغن



۱- توپی



۴- گیره نخ



۲- درجه تنظیم بخیه



۵- پیچ تنظیم فشار پایه



۶- اهرم بالا برنده پایه



۷- اهرم بالا برنده نخ (شیطانک)



۸- پیچ تنظیم کشش نخ



۹- پدال برگشت دوخت

● تصویر ۲-۳۸ ●



اجزای چرخ راسته‌دوز



● تصویر ۲-۴۲ ● مخزن روغن



● تصویر ۲-۳۹ ● پایه نگهدارنده دوک



● تصویر ۲-۴۳ ● دکمه روشن خاموش



● تصویر ۲-۴۰ ● بالا برنده پایه (پایی)



● تصویر ۲-۴۴ ● کمپلت



● تصویر ۲-۴۱ ● پدال



● تصویر ۲-۴۵ ● ماکو ماسوره



پایه‌های چرخ راسته‌دوز (صنعتی)

■ پایه‌های زیر جزء وسایل چرخ نیست و باید جدا خریداری شود و برای سهولت در بعضی از دوخت‌ها به کار می‌رود.



● تصویر ۲-۴۶ ● ساده



● تصویر ۲-۴۸ ● زیب مخفی



● تصویر ۲-۴۶ ● ساده



● تصویر ۲-۵۱ ● دوخت لبه



● تصویر ۲-۴۹ ● پیچ رُل



● تصویر ۲-۴۷ ● زیب



● تصویر ۲-۵۲ ● نواردوزی

■ امروزه با پیشرفت تکنولوژی پایه‌های جدید دیگر، برای سرعت در کار به بازار عرضه می‌شود مانند: پایه چین، پایه پنبه دوزی و ...



● تصویر ۲-۵۳ ●

تعویض پایه

■ مطابق شکل پیچ پایه را با پیچ گوشتی باز کنید تا پایه از میل پایه جدا شود. سپس پایه جدید را نصب کنید و پیچ را محکم نمایید. (تصویر ۲-۵۳)





● تصویر ۲-۵۴ ●

بستن سوزن

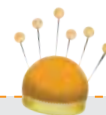
■ ابتدا با چرخاندن تویی میل سوزن را در بالاترین قسمت نگه دارید. سپس با آچار پیچ نگه دارنده سوزن را کمی باز کنید و سوزن را در حالیکه شیار آن در سمت چپ قرار گرفته در جای خود نگه دارید و پیچ را محکم کنید. (تصویر ۲-۵۴)



● تصویر ۲-۵۵ ●

نخ کردن ماسوره

■ ماسوره را روی اهرم قرار دهید. نخ را از گیره عبور دهید و از پیچ کشش نخ ماسوره بگذرانید. سپس دور ماسوره کمی پیچید. اهرم ماسوره به جلو فشار دهید. با کمک پدال (گاز) ماسوره را پر کنید. (تصویر ۲-۵۵)



توجه :

هنگام پر کردن ماسوره، پایه بالا قرار داشته باشد تا کارپیش بر صدمه نیند.



● تصویر ۲-۵۶ ●

تمیز کردن کمپلت

■ ماکو و ماسوره را از داخل کمپلت درآورید و با برس پرز و نخ‌های جمع شده در کمپلت را تمیز کنید. (تصویر ۲-۵۶)



مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز

مرحله اول



مرحله دوم



مرحله سوم



مرحله چهارم



مرحله پنجم



● تصویر ۵۷-۲ ●



هنگام استفاده از چرخ به این نکات توجه کنید:

۵- روی یک قطعه پارچه، از جنس لباس، دوخت چرخ را امتحان کنید.
چنانچه چرخ به خوبی کار نمی کند با توجه به موارد صفحه بعد، عیب آن را برطرف کنید.

نکات ایمنی

در چرخ همه کاره هرگز پدال چرخ را با گرفتن سیم آن جابه جا نکنید. از صحت روکش و اتصال سیم به پدال قبل از وصل کردن به جریان برق، مطمئن شوید.

۱- صندلی مناسب با سطح میز کارتان انتخاب کنید تا ستون مهره ها آسیب نیند و مانع خستگی شما نشود.
۲- در طول استفاده از چرخ، پرزها و نخ های باقی مانده اطراف ماکو و قاب ماکو جمع می شود، بعد از هر بار خیاطی، آن ها را با برس چرخ تمیز کنید.
۳- روغن کاری چرخ را طبق دفترچه راهنما انجام دهید.

۴- دقت کنید:

- ۱- سوزن به طور صحیح نصب شده باشد.
- ۲- مسیر عبور نخ صحیح باشد.



● تصویر ۵۸-۲ ●

● بعضی از چرخ های جدید نیاز به روغن کاری ندارند.



رفع عیب در چرخ



● تصویر ۵۹-۲ ●

پارچه هنگام دوخت نخ کش می‌شود.

- ۱- نوک سوزن شکسته است.
 - ۲- ضخامت سوزن نسبت به پارچه بیشتر است.
- (تصویر ۵۹-۲)

سوزن هنگام دوخت می‌شکند.

- ۱- نوک سوزن خم شده است.
- ۲- کشیدگی نخ سوزن زیاد است.
- ۳- ضخامت پارچه با سوزن متناسب نیست.
- ۴- صفحه کارپیش بر در محل خودش قرار نگرفته است.
- ۵- پایه به صورت صحیح در جای خود قرار ندارد.



● تصویر ۶۰-۲ ●

طول بخیه خود به خود تغییر می‌کند.

- ۱- سوزن به طور صحیح در محل خود قرار نگرفته است.
 - ۲- ضخامت نخ، سوزن و پارچه با هم هماهنگ نیست.
 - ۳- پرز و گرد و غبار در کار پیش بر وجود دارد.
- (کار پیش بر را با برس تمیز کنید.)

کار پیش بر عمل نمی‌کند.

- ۱- دکمه تنظیم طول بخیه روی صفر قرار دارد.
 - ۲- فنر فشار پایه با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.
 - ۳- پایه بالا قرار گرفته است.
 - ۴- کار پیش بر در وضعیت پایین قرار دارد.
- (به وسیله اهرم کار پیش بر آن را تنظیم کنید.)

چرخ هنگام دوخت صدا می‌کند.

- ۱- چرخ خشک است. (احتیاج به روغن کاری دارد.)

پارچه هنگام دوخت جمع می‌شود.

- ۱- کشش نخ سوزن زیاد است.
 - ۲- کشش نخ ماسوره زیاد است.
 - ۳- کشش نخ با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.
- (درجه کشش در نخ‌های ضخیم کمتر و در نخ‌های نازک بیشتر می‌شود.) (تصویر ۶۰-۲)

دوخت در قسمت پشت کار شل است.

- ۱- کشش نخ سوزن کم است. (پیچ تنظیم کشش نخ

